

تغذیه خانوارهای ایرانی در سال ۱۳۹۶

زهرة چیت ساز
رئیس گروه آمارهای اجتماعی و فرهنگی
دفتر فرهنگی، بازرگانی و خدمات

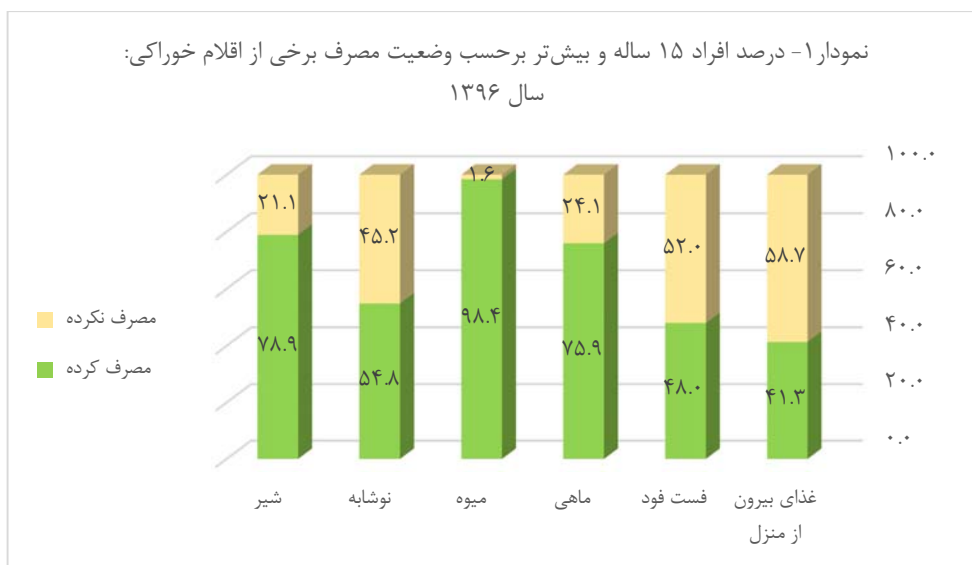
"طرح آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوار" با هدف برآورد اطلاعات آماری مورد نیاز از فعالیتها و رفتارهای افراد خانوارهای شهری و روستایی در سطح کل کشور و برخی استانهای کشور برای زمان آماری در سال ۱۳۹۶ به مرحله اجرا درآمد. جامعه هدف این طرح، شامل افراد ۱۵ ساله و بیشتر عضو خانوارهای معمولی ساکن در مناطق شهری و روستایی کشور در سال ۱۳۹۶ است.

در بخش ۱۰ پرسشنامه "طرح آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوار-۱۳۹۶"، سوالاتی در مورد تغذیه شامل چگونگی و میزان مصرف برخی از اقلام خوراکی مانند: شیر، نوشابه، میوه، ماهی، فست فود و غذای بیرون از منزل مطرح شده بود. در زیر وضعیت و میزان مصرف اقلام فوق ذکر می شود.

※قابل ذکر است زمان آماری اقلام مورد سنجش بر حسب مورد و موضوع متفاوت بود که برای مقایسه، در این نوشتار، بر اساس میزان مصرف در ماه یکسان سازی شده است.

۱- تعداد افراد ۱۵ ساله و بیش تر بر حسب وضعیت مصرف برخی از اقلام خوراکی: سال ۱۳۹۶

غذای بیرون از منزل	فست فود	ماهی	میوه	نوشابه	شیر	شرح
۶۰۳۴۱۰۴۶	۶۰۳۴۱۰۴۶	۶۰۳۴۱۰۴۶	۶۰۳۴۱۰۴۶	۶۰۳۴۱۰۴۶	۶۰۳۴۱۰۴۶	جمع .....
۲۴۹۲۷۳۳۲	۲۸۹۴۹۶۴۹	۴۵۸۱۴۰۶۵	۵۹۳۴۹۲۶۲	۳۳۰۷۱۴۴۳	۴۷۶۱۵۲۱۹	مصرف کرده .....
۳۵۴۱۳۷۱۴	۳۱۳۹۱۳۹۷	۱۴۵۲۶۹۸۱	۹۹۱۷۸۳	۲۷۲۶۹۶۰۲	۱۲۷۲۵۸۲۶	مصرف نکرده .....

۲- سرانه مصرف برخی از اقلام خوراکی افراد ۱۵ ساله و بیش تر در ماه - سال ۱۳۹۶ لیوان/واحد/دفعه

میزان	شرح
۱۴/۶۴	سرانه مصرف شیر .....
۶/۸	سرانه مصرف نوشابه .....
۵۵/۲	سرانه مصرف میوه .....
۲/۱	سرانه مصرف ماهی .....
۱/۴	سرانه مصرف فست فود .....
۱/۳	سرانه مصرف غذای بیرون از منزل .....

از ۶۰۳۴۱۰۴۶ فرد ۱۵ سال و بیشتر کشور در سال ۱۳۹۶، ۷۸/۹ درصد شیر مصرف کرده‌اند. متوسط مصرف شیر ۱۴,۶ لیوان در ماه بوده است. درصد مصرف کنندگان نوشابه، ۵۴,۸ بوده است که متوسط مصرف نوشابه در ماه، ۶,۸ لیوان بوده است. بیشترین درصد مصرف اقلام مورد پرسش در این طرح، میوه با ۹۸,۴ درصد بوده است. افراد ۱۵ ساله و بیشتر ۵۵,۲ واحد میوه در ماه مصرف کرده‌اند.

سرانه مصرف ماهی در ماه ۲,۱ دفعه بوده است. حدود ۷۶ درصد افراد ۱۵ ساله و بیشتر ماهی مصرف کرده بودند. این میزان برای فست فود ۴۸ درصد، با سرانه ماهانه ۱,۴ دفعه و برای غذای بیرون از منزل، ۱,۳ دفعه در ماه بوده است.

مقایسه سرانه اقلام تغذیه در بین استان‌های منتخب در سال ۱۳۹۶

بیشترین سرانه مصرف ماهانه شیر در بین استان‌های منتخب در سال ۹۶ مربوط به استان آذربایجان شرقی با ۱۸,۸ لیوان در ماه بود و پس از آن استان‌های تهران با ۱۸,۴ لیوان و خراسان رضوی با ۱۶,۴ لیوان قرار داشتند که متوسط این استان‌ها بالاتر از متوسط کل کشور با ۱۴,۶ لیوان می باشد. استان ایلام کمترین سرانه مصرف ماهانه شیر را در بین استان‌های منتخب با ۱۰,۴ لیوان داشته است.

استان سیستان و بلوچستان در میان استان‌های منتخب دارای بیشترین سرانه مصرف نوشابه با ۱۱,۸ لیوان در ماه می باشد. استان‌های خراسان رضوی، هرمزگان، به ترتیب با ۱۰,۴ و ۹,۵ لیوان در ماه پس از آن قرار دارند. میانگین مصرف نوشابه کشور، ۶,۸ لیوان بوده است. کمترین سرانه مصرف نوشابه در بین استان‌های منتخب مربوط به استان گیلان با ۳,۲۸ لیوان در ماه بوده است.

سرانه مصرف میوه، بیش از ۵۵ واحد در ماه بوده است که استان قم با حدود ۸۴ واحد اولین استان از مصرف میوه و استان سیستان و بلوچستان با حدود ۳۴ واحد پایین ترین استان در بین استان‌های منتخب بوده است. میانگین مصرف میوه در کشور، ۱۳,۸ واحد در ماه بوده است.

مصرف ماهی در استان هرمزگان با ۷ دفعه در ماه بیش تر از سایر استان‌های منتخب و میانگین کل کشور (۲,۱ دفعه) بوده است. پس از هرمزگان، استان خوزستان با ۳,۷ دفعه و گیلان با ۳,۱ و مازندران با ۲,۳ دفعه قرار داشته اند. آذربایجان شرقی پایین ترین سرانه مصرف ماهی را با ۱,۴ دفعه در ماه داشته است.

بیشترین مصرف فست فود با ۲,۱ دفعه در ماه مربوط به استان قم و کمترین مربوط به استان سیستان و بلوچستان با ۰,۴ دفعه در ماه بوده است. میانگین مصرف فست فود در کشور، ۱,۴ دفعه در ماه بوده است.

قم در مصرف غذای بیرون از منزل نیز بالاترین استان در میان استان‌های منتخب با ۲,۷ دفعه در ماه بوده است. سیستان و بلوچستان نیز پایین ترین استان از این نظر در بین استان‌های منتخب با ۰,۳ دفعه در ماه بوده است. میانگین مصرف غذای بیرون از منزل در کشور، ۱,۶ دفعه در ماه بوده است.

منبع

- مرکز آمار ایران (۱۳۹۷)، نشریه نتایج آمارگیری از فرهنگ رفتاری خانوار